

Vägbeskrivning

Kör knappt 2 km på vägen mot Utanå och parkera där den allmänna vägen tar slut.

Här, vid Norrgården i Utanå, startar vandringen. Följ grusvägen ca 250 meter mot norr och ta vänster vid "M" mötesplatsen, det är den första avtagsvägen på vänster sida, följ markeringarna. Gå i kanten av ängen samt över ett fårstängsel ca 0,5 m högt förbi "morfars stuga" vänligen följ markeringarna för att inte störa fastighetsägaren.

Vi går på skogsstigen och över en del berg men inga större nivåskillnader.

Efter drygt 1 km kommer vi till Bylehamns grusvägar. Vi kommer ut i en 3-vägs korsning, håll vänster och följ vägen ca 800 meter till Bylehamns fiskeläge där fiskaren Leo eventuellt kan erbjuda fisk.

Från Bylehamn har Ni 2 km till ICA i Väddö Backa.

Utanå - stenhuggarnas by

I Utanå by bodde fyra stenhuggarfamiljer och ytterligare tre familjer bodde neråt vägen.

Männen arbetade vid Finnala stenbrott som var i drift från 1907-1923.

Eva Faye-Wevle bor i huset som hennes farfar stenhuggaren Gustav Nilsson byggde till sin familj. Evas farfar kom från Östergötland, det var många av stenhuggarna som kom från andra delar av landet. Att de köpte mark i Utanå tillgick på följande sätt: där Granfalks nu ligger (vid postlådorna) låg tidigare

Sörgården, motsvarande Norrgården (som nu innehas av Daniels-sons), huset brann och egendomen styckades upp i fyra lika stora delar som sedan genom ett lottningsförfarande där hustrurna fick dra lott fördelades på tre stenhuggarfamiljer och Östergrens, alltså Axels far.

Detta var på 10-talet, och boningshusen som alla har samma grundplan uppfördes inom loppet av ett år eller två. Till egendomarna hörde också en del skogs- och ängsmark, så vid sidan av stenhuggeriet bedrevs alltså små jordbruk med några kor, en gris och höns. Detta gjorde att man till stor del var självförsörjande.

Kerstin Danielsson berättar att familjen Malmström flyttade till Norrgården i Utanå år 1901. Det var mamma och pappa, och fyra syskon, Engelbert, Wiktorina, Wilhelmina och Wiktorina. Alla fyra syskonen bodde kvar på gården hela livet, ingen gifte sig eller flyttade därifrån för gott. Mina, som var dövsstum, gick på Manilla i Stockholm och lärde sig teckenspråk, och Wiktorina tjänade Under några år i familj i Stockholm.

Strövtåg på Björkö

Vandra från Utanå till Bylehamn

Samling i Utanå, där den allmänna vägen slutar

med Lennart Lyckman 2 maj kl 11

Engelbert hade varit i Norrtälje några gånger men aldrig i Stockholm.

Wiktorina, som hade "reumatismen" låg på äldre dagar i utdragssoffan i salen.

Norrgården 1918

Familjen Malmström.
Wiktorina 25 år
Engelbert 28 år
Anna-Brita 60 år
Wilhelmina 20 år

Saknas på bilden:
Wiktorina f. 1887 och
Karl Gustaf f. 1857

Där serverades hon sitt kaffe, när vi andra satt runt bordet och drack kaffe och alltid sju sorters kakor, berättar Kerstin.

I den långa längan rymdes stall och ladugård. Syskonen hade fyra kor och en häst, Putte. De bärgade och hässjade hö på gammalt vis och slog en del av ängarna med lie. De var

gudfruktiga och sparsamma.

År 1946 köptes gården av Byggmästare Togo Danielsson, som rustade upp den och gjorde en försiktig

modernisering av "tanternas hus" (Malmströms hus), för att underlätta livet för syskonen på gården. De åldrades där och år 1978 flyttade Mina och Wiktorina, som inte längre klarade sig själva, till Solhem, ålderdomshemmet i Älmsta.

Mer om Utanå och Finnala stenhuggari
"Berättelser om Finnala stenhuggari 1907-1923" Carl Olof Cederblads artikel i Roslagens sjöfartsminnesförenings årsskrift "Rospiggen 2002".

"Dom högg i sten" utställning om Finnala stenhuggari i Bogehuset, Simpnäs hamn 18 juni - 8 juli 2009.

Två Kulturvandringar sommaren 2009 "Finnala stenhuggari" den 2 juli som leds av Carl Olof Cederblad och "Utanå" den 30 juli under ledning av Berndt Lundin.